

Kontrolní závěr z kontrolní akce

14/34

Vznik Státního pozemkového úřadu na základě zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, a jeho hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2014 pod číslem 14/34. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Mgr. Zdeňka Profeldová.

Cílem kontroly bylo prověřit náklady vzniku Státního pozemkového úřadu, který vznikl na základě zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, a prověřit jeho hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu a plnění povinností na základě zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi).

Kontrolovanou osobou bylo Ministerstvo zemědělství (dále také „MZe“) a Státní pozemkový úřad, Praha (dále také „SPÚ“).

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v době od října 2014 do května 2015. Kontrolovaným obdobím byly roky 2012–2014, v případě věcných souvislostí také období předcházející a následující.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podaly MZe a SPÚ, vypořádali vedoucí skupin kontrolujících rozhodnutím o námítkách. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách, které podaly MZe a SPÚ, vypořádalo Kolegium NKÚ usneseními o odvolání.

Kolegium NKÚ na svém X. jednání, které se konalo dne 27. července 2015, **schválilo** usnesením č. 12/X/2015 **kontrolní závěr** v tomto znění:

I. Úvod

SPÚ byl zřízen zákonem č. 503/2012 Sb.¹, který nabyt účinnosti dne 1. 1. 2013. Je organizační složkou státu (dále také „OSS“) a účetní jednotkou podle zákona č. 563/1991 Sb.².

Dnem nabytí účinnosti zákona o SPÚ vstoupil SPÚ (Česká republika) do všech práv a povinností Pozemkového fondu České republiky (dále také „PF“), včetně práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů a ze správních nebo soudních řízení, jejichž účastníkem byl PF. Veškerý majetek PF přešel dnem nabytí účinnosti zákona o SPÚ na Českou republiku, příslušný s ním hospodařit je SPÚ. K témuž datu přešla na SPÚ příslušnost hospodařit s majetkem České republiky, se kterým bylo příslušné hospodařit MZe v rozsahu potřebném pro činnost Ústředního pozemkového úřadu a jím řízených pozemkových úřadů.

SPÚ pokračuje ve vypořádávání restitučních nároků a s dalšími převody nemovitostí dle zákona č. 229/1991 Sb.³ SPÚ rovněž vykonává působnost dle zákona č. 92/1991 Sb.⁴ a pokračuje v privatizaci majetku, se kterým je příslušný hospodařit. SPÚ pokračuje v činnosti zrušených pozemkových úřadů v oblasti pozemkových úprav dle zákona č. 139/2002 Sb.⁵

Od 1. 1. 2013 vykonává SPÚ jako právní nástupce PF roli povinné osoby dle zákona č. 428/2012 Sb.⁶ Přijímá výzvy oprávněných osob k vydání zemědělských nemovitostí, uzavírá dohody o jejich vydání a současně SPÚ jako správní orgán tyto dohody i schvaluje.

Pozn.: Právní předpisy jsou uváděny ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Shrnutí skutečností zjištěných při kontrole

1. SPÚ splnil všechny povinnosti stanovené zákonem o účetnictví pro vznik nové organizační složky státu.

2. Transformací PF, Ústředního pozemkového úřadu a pozemkových úřadů na SPÚ byly v roce 2013 dosaženy plánované úspory výdajů státního rozpočtu vyčíslené v důvodové zprávě k zákonu o SPÚ ve výši 227 593 tis. Kč. Na jednotlivých rozpočtových položkách však došlo k úsporám v jiném rozsahu, než MZe v důvodové zprávě deklarovalo.

---

¹ Zákon č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů (dále také „zákon o SPÚ“).

² Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

³ Zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku.

⁴ Zákon č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby.

⁵ Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (dále také „zákon o církevních restitucích“).

3. Na činnosti SPÚ se po jeho vzniku negativně projevila absence přiměřeně dlouhé legisvakanční lhůty zákona o SPÚ, která by umožnila dostatečnou přípravu na fungování nové organizační složky státu a kontinuální plnění všech převzatých činností.

4. Zákon o církevních restitucích stanovil povinným osobám (SPÚ) v procesu posuzování výzev k vydání majetku značné povinnosti. Pro uzavření dohody o vydání majetku stanovil pouze šestiměsíční lhůtu. SPÚ ke dni 30. 4. 2015 nedodržel tuto šestiměsíční lhůtu u celkem 1 424 z 3 404 výzev k vydání majetku.

5. NKÚ prověřil hospodaření SPÚ s majetkem státu v oblasti nemovitého majetku, nákladů na software, ostatní služby, opravy a udržování a autoprovoz. Závažné nedostatky NKÚ shledal v oblasti autoprovozu. SPÚ poskytoval zaměstnancům v rozporu se zákonem č. 219/2000 Sb.⁷ bezúplatně služební vozidla k soukromým účelům a hradil v plné výši opravy a udržování kontrolovaného vzorku 43 služebních vozidel, ačkoliv zaměstnanci SPÚ v letech 2013 a 2014 využívali tato služební vozidla z 36 % pro soukromé účely. SPÚ rovněž nezabránil tomu, aby jeho zaměstnanci vykazovali služební jízdy v době, kdy čerpali řádnou dovolenou.

6. PF, resp. SPÚ, převedl na třetí osoby podle zákona č. 95/1999 Sb.⁸, zákona č. 503/2012 Sb. a zákona č. 229/1991 Sb. v letech 1993 až 2014 celkem 1 032 388 pozemků o celkové výměře 662 522 ha. V současnosti je podle nařízení vlády č. 218/2014 Sb.⁹ v rezervě státní půdy k 31. 12. 2014 blokováno pro účely uskutečnění rozvojových programů státu celkem 550 pozemků o výměře 245 ha. Dále SPÚ hospodaří s celkem 345 513 pozemky o výměře 86 974 ha, které nejsou k datu 31. 12. 2014 dotčeny žádnou restitucí nebo jinou blokací bránící převodu či přechodu pozemku.

III. Vyhodnocení

V rámci této kontrolní akce nezjistil NKÚ s výjimkou autoprovozu SPÚ žádná významná pochybení kontrolovaných osob. Skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně SPÚ oznámil NKÚ místně příslušnému finančnímu úřadu.

NKÚ ve svých kontrolních závěrech opakovaně upozorňuje na negativní dopady stanovení krátké nebo dokonce žádné legisvakanční lhůty v legislativním procesu.

---

⁷ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

⁸ Zákon č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby a o změně zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ Nařízení č. 218/2014 Sb., o stanovení rezervy státních pozemků pro uskutečňování rozvojových programů státu.

IV. Podrobné informace ke skutečnostem zjištěným při kontrole

1. Náležitosti vzniku nové organizační složky státu (SPÚ)

SPÚ splnil všechny povinnosti stanovené zákonem o účetnictví pro vznik nové organizační složky státu. Sestavil zahajovací rozvahu, otevřel účetní knihy a vedl účetnictví ode dne svého vzniku.

V souvislosti s transformací PF na SPÚ došlo v letech 2013 a 2014 ke změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu z MZe na SPÚ u majetku v celkové brutto hodnotě 1 252 088 123,02 Kč (867 855 876,58 Kč netto), z toho:

- 1 204 029 132,99 Kč (845 508 724,64 Kč netto) v roce 2013,
- 48 058 990,03 Kč (22 347 151,94 Kč netto) v roce 2014.

Kontrolou zápisů o změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu bylo zjištěno, že MZe nedodrželo ustanovení § 14 odst. 2 vyhlášky č. 62/2001 Sb.¹⁰, neboť:

- v zápisu o změně příslušnosti hospodařit s movitým majetkem státu ev. č. MZe O-38/2013 ze dne 29. 11. 2013 byla v soupisu uvedena vyšší zůstatková hodnota tohoto majetku než v účetnictví. Zůstatková cena majetku v účetnictví činila 5 150 622,07 Kč, zatímco v soupisu převáděného majetku byly uvedeny zůstatkové ceny v celkové hodnotě 5 470 314,07 Kč. Rozdíl tedy činil 319 692 Kč;
- u čtyř zápisů o změně příslušnosti hospodařit nevedlo MZe v soupisu majetku zůstatkovou cenu;
- v zápisu o změně příslušnosti hospodařit s movitým majetkem státu ev. č. MZe O-28/2013 ze dne 17. 10. 2013 nebyl uveden údaj o dni, kterým změna příslušnosti hospodařit nastává.

Kontrolou bylo dále zjištěno, že MZe nepostupovalo v souladu s ustanovením § 3 odst. 1 zákona o účetnictví, když neúčtovalo o převodu pozemků v hodnotě 244 890 Kč na SPÚ v účetních knihách roku 2013, ačkoliv tyto pozemky byly převedeny k 1. 12. 2013.

MZe současně nepostupovalo v souladu s ustanovením § 4 odst. 8 písm. b) zákona o účetnictví, neboť v rozvaze k 31. 12. 2013 nadhodnotilo položku *A.II.1. Pozemky* ve smyslu § 14 odst. 1 vyhlášky č. 410/2009 Sb.¹¹ o částku 244 890 Kč a o stejnou částku nadhodnotilo položku *C.II.1. Jmění účetní jednotky* ve smyslu ustanovení § 26 odst. 1 vyhlášky č. 410/2009 Sb.

Účetnictví MZe nebylo v účetním období roku 2013 správné a úplné ve smyslu ustanovení § 8 odst. 2 a 3 zákona o účetnictví.

¹⁰ Vyhláška č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací s majetkem státu.

¹¹ Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

2. Úspora státního rozpočtu dosažená vznikem SPÚ

Dne 11. 4. 2012 předložilo MZe vládě ČR k projednání návrh zákona o SPÚ. Zákon byl Parlamentem České republiky schválen dne 19. 12. 2012, je platný od 31. 12. 2012 a účinný od 1. 1. 2013.

V důvodové zprávě zákona o SPÚ je uvedeno, že se v roce 2013 očekává v porovnání s rokem 2012 úspora výdajů státního rozpočtu ve výši 227 593 tis. Kč. Součtem odhadovaných výdajů za Ústřední pozemkový úřad a pozemkové úřady, a předpokládaných výdajů za PF vypočítalo MZe předpokládané výdaje SPÚ v roce 2013. V položkách uvedených v důvodové zprávě zákona o SPÚ u PF jako výdaje však MZe uvedlo náklady PF.

MZe odhadlo pro rok 2013 výdaje SPÚ poměrovým způsobem podle předpokládaného cílového stavu zaměstnanců. Vyčíslilo úspory mzdových prostředků ve výši 150 043 tis. Kč, úspory investičních výdajů ve výši 9 700 tis. Kč a úspory ostatních provozních výdajů ve výši 67 850 tis. Kč, celkem tedy 227 593 tis. Kč.

Dnem nabytí účinnosti zákona o SPÚ přešel výkon práv a povinností z pracovněprávních vztahů k zaměstnancům PF a České republiky (MZe) zařazených v pozemkových úřadech a Ústředním pozemkovým úřadu na SPÚ. Počet zaměstnanců MZe zařazených k datu 31. 12. 2012 v pozemkových úřadech a Ústředním pozemkovým úřadu činil 935. Vývoj počtu zaměstnanců na PF, resp. na SPÚ, je uveden v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 – Počty zaměstnanců

K datu	PF			ÚPÚ a PÚ*	SPÚ		
	31. 12. 2010	31. 12. 2011	31. 12. 2012		1. 1. 2013	31. 12. 2013	31. 12. 2014
Počet zaměstnanců	899	819	721	935	1558	1200	1415

Zdroj: předložená informace od SPÚ.

* Ústřední pozemkový úřad a pozemkové úřady na MZe.

V roce 2013 snížil SPÚ počet zaměstnanců o 23 %. Ke snížení počtu zaměstnanců SPÚ došlo dle informace SPÚ na základě výsledku jednání řídicího výboru pro restrukturalizaci institucí resortu Ministerstva zemědělství č. 12/2013 ze dne 30. 5. 2013. MZe naopak uvedlo, že nemá k dispozici informaci, z jakého důvodu nebo na základě čeho snížil SPÚ v roce 2013 počet zaměstnanců.

Snížení počtu pracovníků ale nekorespondovalo s nárůstem agendy vykonávané SPÚ, především na úseku majetkového vyrovnání s církvemi a náboženskými organizacemi, a dále na úseku pozemkových úprav. V průběhu roku 2014 se počet systemizovaných míst ve výši 1 200 ukázal jako nedostatečný, a proto MZe schválilo opatření směřující k navýšení počtu systemizovaných míst na 1 415.

Kontrolou NKÚ bylo ověřováno, zda došlo k úsporám deklarovaným v důvodové zprávě k zákonu o SPÚ. Výsledek ověření je uveden v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.

Předpokládaná výše výdajů byla v případě režijních výdajů výrazně nadhodnocena (skutečná výše režijních výdajů v roce 2013 dosáhla pouze 69 % a v roce 2014 pak 80 % předpokládaných režijních výdajů za rok 2013). Naopak předpokládaná výše výdajů na platy byla značně podhodnocena. (Skutečná výše výdajů na platy v roce 2013 dosáhla 119 % a v roce 2014 dosáhla 108 % předpokládané výše výdajů na platy.) Snížení výdajů na platy v roce 2014 oproti roku 2013 bylo způsobeno zrušením 358 systemizovaných pracovních míst k 1. 10. 2013 (v roce 2014 se sice počet zaměstnanců SPÚ opět zvyšoval, k 1. 5. 2014 o 130, k 1. 11. 2014 o 85, avšak již nedosáhl původní výše).

Za 1. čtvrtletí roku 2015 činily výdaje na platy cca 37,7 mil. Kč měsíčně. Tomu by odpovídaly roční výdaje na platy ve výši 452,4 mil. Kč. Této částky by bylo dosaženo, pokud by výdaje byly každý měsíc v přibližně stejné výši jako dosud, tj. nebyly by na SPÚ vypláceny mimořádné odměny, které byly v roce 2014 vypláceny v únoru, červenci, říjnu a prosinci, kdy byly měsíční výdaje na platy o 5–7 mil. Kč vyšší než v ostatní měsíce.

3. Negativní dopady transformace PF na SPÚ

Zákon o SPÚ byl schválen dne 19. 12. 2012, platnosti nabyl dne 31. 12. 2012 a účinnosti dne 1. 1. 2013. Skutečnost, že zákon o SPÚ nestanovil legisvakanci lhůtu, měla následující dopady:

- Nebyl připraven ekonomický systém, organizační struktura, směrnice, metodické pokyny.
- Dne 1. 2. 2013 vstoupil v platnost nový organizační řád SPÚ. Teprve poté bylo možné vytvořit nový číselník středisek a implementovat ho do veškerých produkčních systémů. Čísla středisek jsou přitom mj. součástí variabilních symbolů prodejových i nájemních smluv.
- Nebylo možné s předstihem založit bankovní účty v ČNB a zabezpečit přístupy do *Centrálního systému účetních informací státu* a *Integrovaného informačního systému Státní pokladny* (dále jen „IISSP“). Úhrada faktur SPÚ tak mohla být zahájena až v průběhu února roku 2013 a až do konce května roku 2013 byl v oblasti výdajů nastaven provizorní systém, tj. ruční způsob rezervací v IISSP a placení v ČNB. Dle informace SPÚ bylo od začátku roku 2013 do konce listopadu 2013 zpracováno cca 20 tisíc faktur.
- Nebylo možné s předstihem zahájit práce na přípravě smlouvy na dodání úprav softwaru pro SPÚ (např. na sjednocení spisové služby) a na návrhu migrace počátečních stavů z PF a z bývalých pozemkových úřadů. Dle informace SPÚ bylo převedeno přes 600 tisíc pozemků, 8,5 tisíce budov a staveb, 50 tisíc položek drobného majetku, 200 tisíc smluv z prodeje pozemků, z nájemních vztahů, privatizace atd.
- Účtování bankovních výpisů z příjmových účtů mohlo být zahájeno až v průběhu srpna 2013, kdy byla dokončena migrace počátečních stavů pohledávek. Nejprve byly zaúčtovány pohyby na 90 původních bankovních účtech, které musely být část roku zachovány kvůli příchozím platbám, teprve poté mohly být doúčtovány veškeré pohyby na bankovních účtech ČNB. Dle informace SPÚ bylo od počátku roku do října 2013 na

výdajovém rozpočtovém účtu cca 20 tisíc položek, na mimorozpočtovém účtu 16 tisíc položek a na příjmových účtech 116 tisíc položek.

- V personální oblasti musel SPÚ reagovat ve velmi krátkém časovém horizontu na změnu právní formy z právnické osoby na organizační složku státu a s tím související nový způsob odměňování zaměstnanců, převzetí dat a osobních složek zaměstnanců zrušeného Pozemkového fondu, Ústředního pozemkového úřadu a pozemkových úřadů a na přijímání nových zaměstnanců.

Dostatečná legisvakannční lhůta by umožnila výše uvedeným negativním dopadům předejít. První podstatný krok k transformaci PF přitom vláda ČR učinila již dne 17. 3. 2008 usnesením č. 257, kterým vláda schválila zásady transformace PF. V roce 2010 realizoval PF veřejnou zakázku „Personální, organizační a technický návrh transformace Pozemkového fondu České republiky a pozemkových úřadů na Pozemkový úřad České republiky“ v hodnotě 1 860 000 Kč bez DPH. Výstup z této analýzy zpracované externí společností doporučoval vznik jednoho subjektu s tím, že odhadované úspory je možné dosáhnout za předpokladu, že nástupnická organizace bude právnickou osobou. Závěry této analýzy nebyly plně využity při přípravě návrhu zákona a důvodové zprávy, protože navrhovanou formou nástupnické organizace nakonec byla forma organizační složky státu.

Mezi další potíže související s transformací PF na SPÚ lze uvést následující skutečnosti:

- Došlo k výraznému snížení počtu zaměstnanců vykonávajících agendu bývalého PF.
- Nebyly systémově a metodicky provázány odborné činnosti celého nově vzniklého úřadu, vzájemná spolupráce a součinnost.

4. Postup SPÚ jako povinné osoby při majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi

SPÚ evidoval ke dni 31. 12. 2014 celkem 6 513 výzev k vydání zemědělských nemovitostí od všech povinných osob ve smyslu zákona o církevních restitucích. Těmito výzvami bylo požadováno vydání 121 329 pozemků a 1 909 staveb.

Z uvedeného množství se přímo SPÚ jakožto povinné osoby týkalo 3 404 výzev k vydání 68 012 pozemků a 462 staveb. K datu 31. 12. 2014 uzavřel SPÚ jako povinná osoba 1 502 dohod o vydání zemědělských nemovitostí, kterými bylo vydáno 18 078 pozemků o výměře cca 12 655,3 ha a 37 staveb. Z uvedeného počtu dohod bylo pravomocně ve správním řízení SPÚ schváleno 1 011 dohod o vydání 10 928 pozemků o výměře 8 378,43 ha a 34 staveb. Bez uzavření dohody nebo při nesouladu již uzavřené dohody se zákonem o církevních restitucích vydal SPÚ přímo ve správním řízení 368 pozemků o celkové výměře 312,5 ha a 18 staveb.

SPÚ jako správní orgán dále schválil 724 dohod o vydání zemědělské nemovitosti, které s oprávněnými osobami uzavřely Lesy České republiky, s.p. Těmito dohodami bylo vydáno 8 237 pozemků o celkové výměře 40 183,48 ha a 96 staveb. V rámci řízení o vydání dle

ustanovení § 9 odst. 5 nebo 6 zákona č. 428/2012 Sb., které se rovněž týkalo povinné osoby Lesy České republiky, s.p., vydal SPÚ oprávněným osobám pravomocným rozhodnutím 181 pozemků o celkové výměře 8 453 ha a čtyři stavby.

SPÚ při realizaci majetkového vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi nedodržel k datu 30. 4. 2015 v případě 1424 výzev pro vydání zemědělské nemovitosti šestiměsíční lhůtu pro uzavření písemné dohody o vydání zemědělské nemovitosti. Šestiměsíční lhůta stanovená zákonem č. 428/2012 Sb. pro proces vedoucí k uzavření dohody mezi povinnou a oprávněnou osobou není z následujících důvodů dostatečná.

Zákon umožnil oprávněným osobám identifikovat požadovaný majetek dle evidence platné v době, kdy došlo k majetkové křivdě, což znamená, že většina výzev obsahovala historická označení dnes neexistujících parcel, které byly jednoduše přepsány z pozemkových knih a zemských desek. Výzva tak obsahovala pozemky, které v řadě případů již nejsou ve vlastnictví státu, v řadě případů i pozemky, ke kterým oprávněná osoba své vlastnictví nepozbyla. V některých výzvách nebyla uvedena ani tato historická parcelní čísla, ale pouze odkazy na čísla knihovnicích vložek. Tyto nedostatky výzev nejsou zákonem o církevních restitucích postihovány sankcí neplatnosti výzvy či povinností výzvu doplnit. Zákon rovněž oprávněným osobám umožnil podat výzvu i nepříslušným povinným osobám s tím, že povinnost správného určení povinné osoby určil přímo těmto povinným osobám.

Povinné osoby měly v půlroční lhůtě:

- provést identifikaci požadovaného majetku, tj. porovnat historický stav s platným stavem v katastru nemovitostí,
- přeposlat jim nepříslušné výzvy příslušným osobám,
- geometricky obnovit neexistující hranice požadovaných pozemků,
- zjistit, často ve spolupráci s ostatními orgány veřejné správy, zda vydání pozemků nebrání zákonem stanovené překážky,
- ověřit v archivech, zda se tvrzení oprávněné osoby o tom, že je její právní nárok nezpochybnitelný, zakládá na pravdě,
- geometricky rozdělit pozemky na část vydávanou a část nevydávanou,
- připravit dohodu k vydání pozemků, u nichž je doložen právní nárok, byly vyloučeny překážky ve vydání, bylo u nich zjištěno, že jsou aktuálně ve vlastnictví státu, a které existují ve stavu zapsatelném do katastru nemovitostí.

Podle zákona o církevních restitucích měl dohody o vydání majetku uzavírat PF jako povinná osoba a ve správním řízení je měly schvalovat pozemkové úřady. Transformací PF na SPÚ došlo ke spojení subjektu, který jako osoba povinná uzavírá dohodu o vydání majetku, a subjektu, který jako správní orgán schvaluje úkony učiněné povinnou osobou. Postup, kdy stejná organizace uzavírá dohody o vydání majetku a zároveň je ve správním řízení schvaluje, nepovažuje NKÚ za vhodný.

5. Hospodaření SPÚ s majetkem státu

SPÚ hospodařil v kontrolovaném období s 294 motorovými vozidly. Jejich celková pořizovací hodnota činila 113 926 762,52 Kč. Jako kontrolní vzorek bylo vybráno 43 motorových vozidel SPÚ, u nichž byla mezi SPÚ a příslušným zaměstnancem uzavřena dohoda o přenechání motorového vozidla k používání pro služební i soukromé účely (dále též „dohoda o přenechání motorového vozidla“). Pořizovací hodnota kontrolovaného vzorku 43 motorových vozidel činila celkem 22 278 920 Kč. Kontrolovaný objem oprav a udržování všech motorových vozidel SPÚ v kontrolovaném období 2013 až 2014 činil 2 236 376,86 Kč.

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že SPÚ umožňoval zaměstnancům bezúplatně užívat motorová vozidla poskytnutá na základě dohody o přenechání motorového vozidla i pro soukromé účely. Pohonné hmoty spotřebované při soukromých cestách v rámci České republiky hradili zaměstnanci v plném rozsahu formou srážek ze mzdy. V tabulce č. 2 je uveden celkový rozsah kilometrů vykázaných zaměstnanci SPÚ u kontrolovaného vzorku motorových vozidel v letech 2013 a 2014 jako soukromé jízdy a služební jízdy.

Tabulka č. 2 – Kilometry ujeté služebně a soukromě

Rok	Ujeté km služebně	Ujeté km soukromě	Ujeto soukromě v %
2013	223 918,20	94 872,00	30
2014	571 909,56	356 928,84	38
Celkem	795 827,76	451 800,84	36

Zdroj: doklady SPÚ předložené ke kontrole.

Kontrolou bylo dále zjištěno, že zaměstnanci SPÚ vykazovali služební jízdy i v době, kdy čerpali řádnou dovolenou. Počet těchto případů a ujetých kilometrů je uveden v tabulce č 3.

Tabulka č. 3 – Případy vykazování služebních cest během dovolené

Počet případů	29
Počet zaměstnanců, kteří vykazali služební jízdu v den dovolené	9
Služebně ujeté během dovolené (km)	4 676

Zdroj: výkazy SPÚ.

SPÚ nepostupoval při přenechání 43 motorových vozidel do užívání zaměstnancům v souladu s ustanovením § 27 odst. 3 a § 27 odst. 4 zákona č. 219/2000 Sb., když bezúplatně poskytoval svým zaměstnancům služební vozidla k soukromým účelům, přestože nebyla SPÚ udělena výjimka MF podle ustanovení § 27 odst. 4 zákona č. 219/2000 Sb.

SPÚ nepostupoval v souladu s ustanovením § 25 odst. 1 písm. b) zákona č. 320/2001 Sb.¹², neboť nezavedl vnitřní kontrolní systém, který by byl v kontrolovaném období způsobilý zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat provozní rizika SPÚ plynoucí z využívání motorových vozidel zaměstnanci SPÚ i pro soukromé účely. Vnitřní kontrolní systém SPÚ tak nezjistil

¹² Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole.

skutečnost, že ve výše uvedených případech vykazovali zaměstnanci SPÚ služební jízdy v době čerpání řádné dovolené.

SPÚ nepostupoval v souladu s ustanovením § 14 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb., neboť neodůvodněně snížil výnos z majetku tím, že bezúplatně poskytoval svým zaměstnancům služební vozidla k soukromým účelům.

SPÚ výše uvedeným postupem dále porušil ustanovení § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb.¹³, neboť nedbal, aby plnil určené úkoly nejehospodárnějším způsobem a peněžní prostředky, kterými disponuje, použil k účelům, na které nejsou určeny, tím, že hradil v plné výši náklady na opravy a udržování motorových vozidel, která byla v kontrolovaném období z 36 % využívána pro soukromé potřeby zaměstnanců, a dále tím, že za zaměstnance uhradil pohonné hmoty ve výše uvedených případech, ve kterých zaměstnanci vykazovali služební jízdy v rozsahu 4 676 km v době, kdy čerpali řádnou dovolenou. Výše uvedené skutečnosti naznačují, že SPÚ se mohl dopustit porušení rozpočtové kázně.

6. Rezerva státní půdy

PF, resp. SPÚ, převedl podle zákona č. 95/1999 Sb. a zákona č. 503/2012 Sb. v letech 1999 až 2014 celkem 844 884 pozemků o celkové výměře 580 757,08 ha. V rámci vypořádání restitučních nároků podle zákona č. 229/1991 Sb. převedl PF, resp. SPÚ, v letech 1993 až 2014 celkem 187 504 pozemků o výměře 81 765,40 ha.

V současnosti je podle nařízení vlády č. 218/2014 Sb. v rezervě státní půdy k 31. 12. 2014 blokováno pro účely uskutečnění rozvojových programů státu celkem 550 pozemků o výměře 244,60 ha. Dále SPÚ hospodaří s celkem 345 513 pozemky o výměře 86 974,00 ha, které nejsou k datu 31. 12. 2014 dotčeny žádnou restitucí nebo jinou blokáží bránící převodu či přechodu pozemku. Aktuální výše tohoto výčtu pozemků se mění, neboť je závislá zejména na stavu církevních restitucí, průběhu pozemkových úprav, probíhajících soudních sporech a správních řízeních ohledně vydání pozemků odňatých oprávněným osobám, ale také na výsledcích nakládání SPÚ s majetkem.

---

¹³ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

Porovnání plánovaných a dosažených úspor

(v tis. Kč)

Rok	Data dle důvodové zprávy k zákonu o SPÚ			Skutečnost dle účetnictví SPÚ*	
	2011	2012	2013	2013	2014
Organizace	ÚPÚ+PÚ+PF	ÚPÚ+PÚ+PF	SPÚ	SPÚ	SPÚ
Režijní výdaje (materiál, energie, spoje, služby, opravy)*	321 926	308 250	240 400	165 171	191 897
Mzdy/platy	592 399	534 336	424 946	506 174	457 082
Pojištění + FKSP	211 307	192 934	152 281	168 624	159 153
Daně a poplatky**	6 372	7 668	7 668	8 692	8 935
Investiční výdaje***	72 397	67 700	58 000	34 578	44 874
Provozní a investiční výdaje celkem	1 204 401	1 110 888	883 295	883 239	861 941
Předpokládaný počet zaměstnanců	1770	1695	1346	1200	1415

Zdroj: důvodová zpráva k zákonu č. 503/2012 Sb., sdělení SPÚ čj. SPU 189935/2015 ze dne 10. 4. 2015, informační systém *Microsoft Dynamics NAV*.

Poznámky:

- * Sloupce „Skutečnost dle účetnictví SPÚ“ obsahují skutečné náklady SPÚ v letech 2013 a 2014. Nebylo možné vyčíslit příslušné výdaje za SPÚ dle položek rozpočtové skladby, neboť tyto výdaje zahrnují i výdaje týkající se nemovitostí, které byly do 31. 12. 2012 ve správě PF ČR nebo pozemkových úprav (které nebyly zahrnuty v položkách „Režijní výdaje“ nebo „Investiční výdaje“).
- ** Uvedené režijní náklady nezahrnují režijní náklady za celý SPÚ (resp. v letech 2011 a 2012 za PF), ale jen jejich část vztahující se k fungování samotného SPÚ (resp. PF) a vykazované v „typu činnosti“ 01 – *Režijní náklady* (nezahrnuje např. režijní náklady týkající se nemovitostí, které byly do 31. 12. 2012 ve správě PF ČR nebo pozemkových úprav). Vzhledem k tomu, že toto členění není používáno také při třídění výdajů, není možné stanovit režijní výdaje SPÚ za roky 2013 a 2014.
- *** Položka označená v důvodové zprávě k zákonu č. 503/2012 Sb. „Daně a poplatky“ byla v účetním schématu PF ČR *Provozní náklady PF ČR* označena „Finanční náklady celkem“ (zahrnovala náklady na vybraných účtech za „typ činnosti“ 01 – *Režijní náklady*) a kromě daní a poplatků v ní byly obsaženy též náklady na kolky, pojištění majetku, bankovní výlohy apod. Stejně nazvané účetní schéma v účetním schématu SPÚ generuje jiné položky v jiném rozsahu, proto byla výše nákladů na „daně a poplatky“ určena analogicky dle obsahu položky *Finanční náklady celkem* v účetním schématu PF ČR *Provozní náklady PF ČR*. Vzhledem k tomu, že položka zahrnovala pouze náklady vykazované v „typu činnosti“ 01 – *Režijní náklady* a toto členění není používáno také při třídění výdajů, není možné stanovit výši této položky za roky 2013 a 2014.
- **** Ve sloupcích „Skutečné náklady dle účetnictví SPÚ“ jsou v jednotlivých letech uvedeny obraty MD na účtu 041 – *Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek* a na analytických účtech 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek*, na kterých byl účtován vlastní majetek SPÚ (nebyly zahrnuty analytické účty, kde byl účtován majetek, který měl do 31. 12. 2012 ve správě PF ČR, ani analytické účty, kde bylo účtováno o pozemkových úpravách, neboť investiční náklady/výdaje na tento majetek nebyly vyčísleny v důvodové zprávě k zákonu č. 503/2012 Sb.).